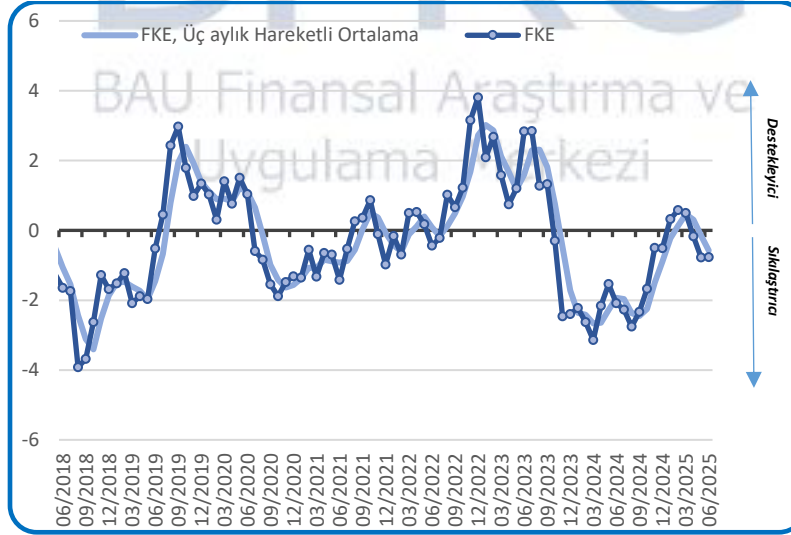

FİNANSAL KOŞULLARDAKİ SIKILIĞIN KREDİ KANALINA VE EKONOMİK AKTİVİTEYE YANSIMASI BEKLENİYOR

DOÇ. DR. DEREN ÜNALMIŞ, HAZİRAN 2025

BFRC Finansal Koşullar Endeksi (FKE)¹, Haziran ayında da Mayıs ayına benzer düzeyde sıkılaştırıcı bölgede seyretmeye devam etti (Grafik 1). Daha önceki raporlarda da belirttiğimiz üzere FKE'deki mevcut sıkılaşma, iç ve dış talebin zayıfladığı, çıktı açığının negatif olduğu bir dönemde gerçekleştiği için üretim, tüketim ve yatırımlar üzerindeki daraltıcı etkilerin daha fazla hissedileceği bir döneme girildiğini değerlendiriyoruz.

Grafik 1. Finansal Koşullar Endeksi (Standardize)

Kaynak: Bloomberg, TCMB, TÜİK, BFRC'nin hesaplamaları.

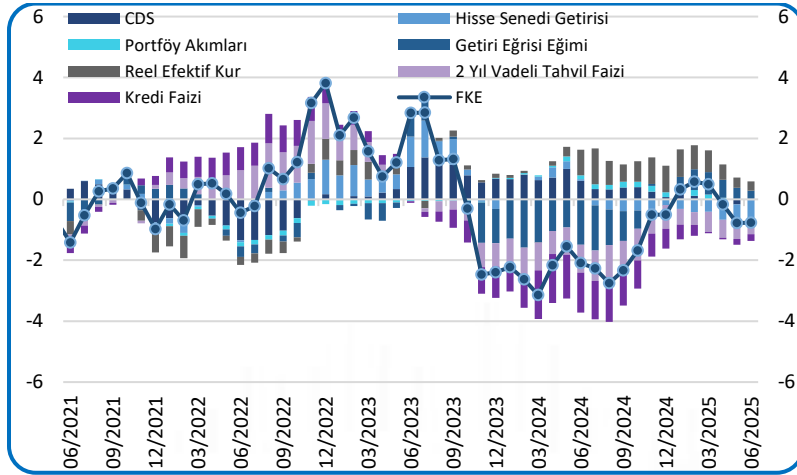
Notlar: FKE'nin sıfırın altında olması sıkılaştırıcı, sıfırın üzerinde olması ise destekleyici olduğunu gösteriyor.

Son ayın verisi geçicidir. Son ayda haftalık veriler ayın ilk haftası, günlük veriler 17 Haziran itibarıyla günceldir.

¹ Yöntem ve diğer detaylar için: <https://bau.edu.tr/haber/17924-bfrc-%22finansal-kosullar-bize-ne-soyluyor?%22-arastirmasini-yayimladi>

FKE bileşenlerine baktığımızda, Haziran ayında reel hisse senedi getirisinin, reel tahvil faizlerinin ve reel kredi faizlerinin sıkılaştırıcı katkısının devam ettiği görülüyor (Grafik 2). Portföy akımları ve risk primi endekse sınırlı düzeyde sıkılaştırıcı yönde katkı veriyor. Reel efektif kurun ve getiri eğrisi eğiminin destekleyici katkısının da zayıfladığı izleniyor.

Grafik 2. Finansal Koşullar Endeksi (Standardize) ve Katkıları

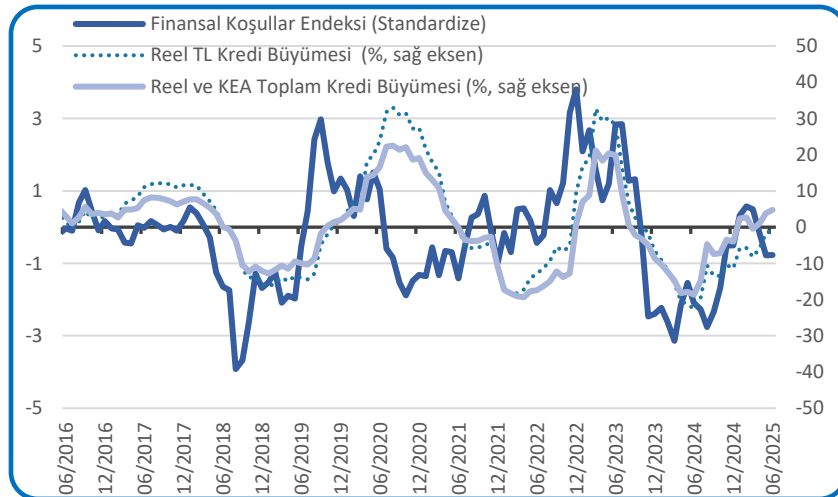
Kaynak: Bloomberg, TCMB, TÜİK, BFRC'nin hesaplamaları.

Notlar: FKE'nin sıfırın altında olması sıkılaştırıcı, sıfırın üzerinde olması ise destekleyici olduğunu gösteriyor.

Son ayın verisi geçicidir. Son ayda haftalık veriler ayın ilk haftası, günlük veriler 17 Haziran itibarıyla günceldir.

Finansal koşulların ekonomik aktiviteye geçişkenliğini sağlayan önemli kanallardan biri olan krediler son dönemde zayıf seyreitse de toparlanma sinyalleri vermektedir. Nitekim yıllık reel kredi büyümeleri 2024 yılından bu yana genellikle negatif seyretmekle birlikte yakın dönemde pozitif alana geçmişti (Grafik 3). Tarihsel olarak baktığımızda FKE'deki gelişmelerin kredi kanalına genellikle gecikmeli olarak yansıdığı görülüyor. Bu nedenle yakın gelecekte reel kredi büyümelerinin de tekrar negatife dönmesi beklenebilir.

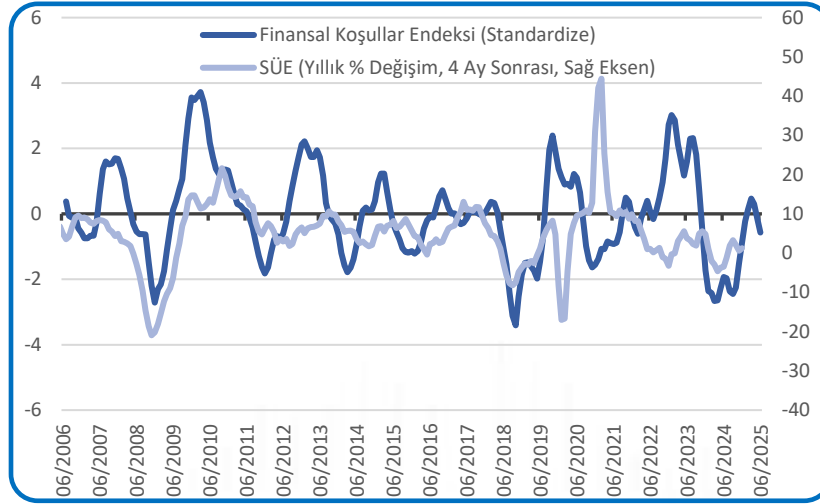
Grafik 3. Finansal Koşullar Endeksi (Standardize) ve Kredi Büyümesi

Kaynak: Bloomberg, BDDK, TCMB, TÜİK, BFRC'nin hesaplamaları.

Yukarıda bahsi geçtiği üzere, finansal koşullardaki sıkılaşmanın sanayi üretim endeksi (SÜE) ve satın alma yöneticileri endeksi (PMI) gibi temel öncü makroekonomik göstergeler üzerindeki etkilerini daha fazla hissedeceğimiz bir döneme girdiğimizi düşünüyoruz (Grafik 4 ve 5).

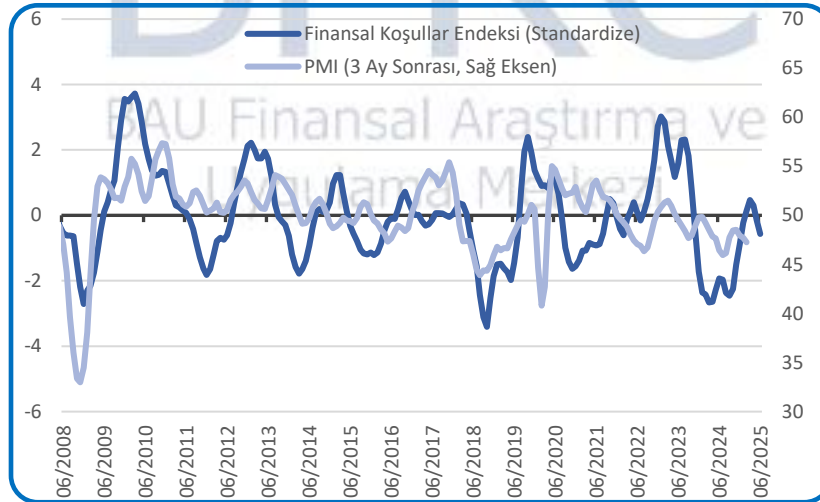
Grafik 4. Finansal Koşullar Endeksi (Standardize) ve Sanayi Üretimi

Kaynak: Bloomberg, TCMB, TÜİK, BFRC'nin hesaplamaları.

Not: Serilerin üç aylık hareketli ortalaması alınmıştır.

Grafik 5. Finansal Koşullar Endeksi (Standardize) ve PMI

Kaynak: Bloomberg, TCMB, TÜİK, BFRC'nin hesaplamaları.

Not: Serilerin üç aylık hareketli ortalaması alınmıştır.